

Dr.ing. Gavril T. Toma (1907-1998)

Radu Dissescu

S-au împlinit anul acesta, pe data de 13 februarie, 95 de ani de la nașterea unuia dintre eminenții noștri mentori și specialiști în domeniul dendrometriei și auxologiei forestiere, dr.ing. G. T. Toma.

S-a stins din viață cu patru ani în urmă, modest și tăcut, fără ca nimeni din foștii săi colegi sau discipoli să știe de dispariția sa. Este, de aceea, momentul ca toți cei care l-au cunoscut, care au beneficiat de dânsul în cercetarea și proiectarea silvică sau care continuă să îi folosească lucrările, să îi închine un respectuos gând de mulțumire și un pios moment de reculegere.

Personalitate de prestigiu a cercetării și proiectării silvice din România, dr.ing. G.T. Toma provine dintr-o veche și numeroasă familie de țărani bucovineni, de la care a deprins disciplina muncii, buna cuviință, credința în Dumnezeu și respectul pentru natură și legile firii. Al treilea dintre cei nouă frați, G.T. Toma s-a născut la 13 februarie 1907 în comuna Vama (jud. Suceava), unde a urmat școala primară, de la care a trecut la liceul teoretic „Dragoș Vodă” din Câmpulung Moldovenesc. Influențat, fără îndoială, de privesitea statornică și sobră a pădurilor din jur, de activitatea de bază a localnicilor și, poate, de organizarea riguroasă a administrației forestiere din Bucovina, tânărul G.T. Toma s-a înscris

apoi la cursurile Facultății de Silvicultură din cadrul Școlii Politehnice din București, pe care le-a absolvit cu „magna cum laude” în 1933.

Întrucât în același an lua ființă, în urma strădaniilor depuse de profesorii Marin Drăcea și Vintilă Stinge, Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră (I.C.E.F.), G.T. Toma se atașează tânărului grup de entuziaști silvicultori (Th. Bălănică, Val. Dinu, C. Chiriță), care susțin acțiunea și creează – în calitate de membri fondatori - structura de bază a Institutului. Devenit șef al laboratorului de dendrometrie din cadrul secției de amenajarea pădurilor - condusă pe atunci de prof. V. N. Stinghe, inginerul G. T. Toma, ajutat de doi destoinici brigaderi silvici (P. Ruse și V. Ștefăniță), începe cercetări de amploare pentru elaborarea unor tabele românești pentru cubajul arborilor în picioare și a unor tabele de producție proprii condițiilor de dezvoltare a arboretelor din țara noastră. Pe măsura acumulării datelor de teren, realizează mai întâi tabele de cubaj cu caracter local pentru salcâmul din Oltenia (apărute în Analele I.C.E.F., vol. III din 1937, sub semnătura Stinghe-Toma), iar apoi tabele de cubaj pentru stejarul din Muntenia și pentru molidul din munții Călimani (apărute în Analele I.C.E.F., vol. VI din

1940). În perioada 1938-1945, a desfășurat, de asemenea, primele cercetări pentru stabilirea variației greutatei lemnului de foc, cercetări ale căror rezultate preliminare le-a publicat împreună cu A. Constantinescu în *Analele I.C.E.F.*, vol. IV din 1938, iar cele obținute în etapele următoare, în vol. X al aceluiași anale, în anul 1944-1945.

Între timp, la îndemnul prof. M. Drăcea și cu înlesnirea unui concediu de studii, își pregătește teza de doctorat la Școala Superioară de Silvicultură de la Eberswalde (Germania); pentru lucrarea realizată sub îndrumarea prof. E. Wiedemann și intitulată „Kronenuntersuchungen in langfristigen Kieferndurchforstungsfläche” (Cercetări asupra coroanelor din suprafețele cu rărituri de lungă durată la pin), obține, în 1939, titlul de „doctor în silvicultură”. Considerată de specialiști ca o lucrare de pionierat în materie, teza este citată până astăzi de majoritatea cercetărilor referitoare la coroanele arborilor de diferite specii (*Z-schrift f.F.u.J.*, 10-12, 1940).

În 1941 este numit asistent la Catedra de amenajarea pădurilor și dendrometrie, condusă de prof. V. N. Stinge care, în acea vreme, era și decanul Facultății de Silvicultură. Îmbrăcând, concomitent, și haina militară, dr.ing. G. T. Toma își împarte timpul între munca de cercetare, satisfacerea obligațiilor militare – pentru care i s-a acordat însigna de veteran de război – și activitatea didactică, atât la facultate, cât și la Școala de brigaderi silvici de la Brănești, unde preda lecțiile de dendrometrie.

Din nefericire, și din motive independente de voința sa, în 1944 a trebuit să întrerupă activitatea de învățământ, iar în 1949 pe aceea din cadrul I.C.E.F.

Aceasta nu a însemnat, însă, și întreruperea profesiei de cercetător, deoarece în intervalul 1949-1954 s-a angajat la Institutul pentru Organizarea Teritoriului Agricol,

unde a contribuit la marea acțiune de cartare stațională agricolă, iar în intervalul 1950-1954 la colectivul forestier al Academiei Române, unde și-a adus o importantă contribuție la realizarea cercetărilor dendrometrice fundamentale pentru elaborarea tabelelor generale de cubaj și a tabelelor de producție, respectiv pentru arborii și arboretele din România, după cum urmează: în anul 1950: „Cercetări privind determinarea coeficienților de formă ai arborilor din pădurile României și întocmirea unor tabele generale de cubaj”, publicată în *Analele Academiei R.P.R.*, Seria Geologie, Geografie, Biologie, Științe Tehnice și Agricole, Tom III, memoriul 19 (Toma – Armășescu), iar în anul 1951: „Cercetări privind determinarea coeficienților de formă ai arborilor din pădurile României și întocmirea unor tabele generale de cubaj”, publicată în *Analele Academiei R.P.R.*, Seria Geologie, Geografie, Biologie, Științe Tehnice și Agricole, Tom III, memoriul 18 (Toma – Armășescu).

Autorul. Dr.ing. Radu Dissescu a activat în cadrul Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice București. Poate fi contactat prin intermediul redacției.